

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ നവമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ നവമഃ സർഗഃ ॥

രാവണസ്യ ഭവനം പുഷ്പകവിമാനം സുന്ദരനിവേശനം
ചാവലോക്യ ഹനുമതാ തത്ര സുപ്താനാം സഹസ്രശഃ
സുന്ദരീണാം സമവലോകനം

തത്യാലയവരിഷ്ഠസ്യ
മധ്യേ വിമലമായതം |
ദദർശ ഭവനശേഷം
ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ || 5.9.1 ||

അർധയോജനവിസ്തീർണ്ണ -
മായതം യോജനം മഹത് |
ഭവനം രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
ബഹുപ്രാസാദസങ്കുലം || 5.9.2 ||

മാർഗമാണസ്തു വൈദേഹീം
സീതായതലോചനാം |
സർവതഃ പരിചക്രാമ
ഹനുമാനരിസുദനഃ || 5.9.3 ||

ഉത്തമം രാക്ഷസാവാസം
ഹനുമാനവലോകയൻ |
ആസസാദാമ ലക്ഷ്മീവാൻ
രാക്ഷസേന്ദ്രനിവേശനം || 5.9.4 ||

ചതുർവിഷാണൈർദ്വിരദൈ -
 സ്ത്രിവിഷാണൈസ്തഥൈവ ച |
 പരിക്ഷിപ്തമസംബാധം
 രക്ഷ്യമാണമുദായുധൈഃ || 5.9.5 ||

രാക്ഷസീഭിശ്ച പത്നീഭീ
 രാവണസ്യ നിവേശനം |
 ആഹൃതാഭിശ്ച വിക്രമ്യ
 രാജകന്യാഭിരാവൃതം || 5.9.6 ||

തന്നക്രമകരാകീർണം
 തിമിംഗിലത്യാഷാകുലം |
 വായുവേഗസമാധൂതം
 പന്നഗൈരിവ സാഗരം || 5.9.7 ||

യാ ഹി വൈശ്രവണേ ലക്ഷ്മീ -
 രത്യാ ചന്ദ്രേ ഹരിവാഹനേ |
 സാ രാവണഗൃഹേ രമ്യോ
 നിത്യമേവാനപായിനീ || 5.9.8 ||

യാ ച രാജന്തഃ കുബേരസ്യ
 യമസ്യ വരുണസ്യ ച |
 താദൃശീ തദ്വിശിഷ്ടാ വാ
 ഋദ്ധീ രക്ഷോഗൃഹേഷ്വിഹ || 5.9.9 ||

തസ്യ ഹർമ്യസ്യ മധ്യസ്ഥ -
 വേശ്മ ചാന്യത് സുനിർമിതം |
 ബഹുനിർയൂഹസംയുക്തം
 ദദർശ പവനാത്മജഃ || 5.9.10 ||

ബ്രഹ്മണോഽർഥേ കൃതം ദിവ്യം
 ദിവി യദ് വിശ്വകർമ്മണാ |
 വിമാനം പുഷ്പകം നാമ
 സർവരത്നവിഭൂഷിതം || 5.9.11 ||

പരേണ തപസാ ലേഭേ
 യത് കുബേരഃ പിതാമഹാത് |
 കുബേരമോജസാ ജിത്വാ
 ലേഭേ തദ് രാക്ഷസേശ്വരഃ || 5.9.12 ||

ഈഹാമൃഗസമയുക്തൈഃ
 കാർതസ്വരഹിരൺമയൈഃ |
 സുകൃതൈരാചിതം സ്തന്ദൈഃ
 പ്രദീപ്തമിവ ച ശ്രിയാ || 5.9.13 ||

മേരുമന്ദരസങ്കാശൈ -
 രുൽലിഖദ്ഭിരിവാംബരം |
 കൂടാഗാശൈഃ ശുഭാഗാശൈഃ
 സർവതഃ സമലക്യതം || 5.9.14 ||

ജ്വലനാർകപ്രതീകാശൈഃ
 സുകൃതം വിശ്വകർമ്മണാ |
 ഹേമസോപാനയുക്തം ച
 ചാരുപ്രവരവേദികം || 5.9.15 ||

ജാലവാതായനൈർയുക്തം
 കാഞ്ചനൈഃ സ്ഫാടികൈരപി |
 ഇന്ദ്രനീലമഹാനീല -
 മണിപ്രവരവേദികം || 5.9.16 ||

വിദ്രുമേണ വിചിത്രേണ
 മണിഭിശ്ച മഹാധനൈഃ |
 നിസ്തുലാഭിശ്ച മുക്താഭി -
 സ്തലേനാഭിവിരാജിതം || 5.9.17 ||

ചന്ദനേന ച രക്തേന
 തപനീയനിഭേന ച |
 സുപുണ്യഗന്ധിനാ യുക്ത -
 മാദിത്യതരുണോപമം || 5.9.18 ||

കൂടാഗാരൈർവരാകാരൈ -
 ര്വിവിധൈഃ സമലങ്കൃതം |
 വിമാനം പുഷ്പകം ദിവ്യ -
 മാരുരോഹ മഹാകപിഃ |
 തത്രസ്ഥഃ സർവഥോ ഗന്ധം
 പാനഭക്ഷ്യാന്നസംഭവം || 5.9.19 ||

ദിവ്യം സമ്മൂർച്ഛിതം ജിഹ്വൻ
 രൂപവന്തമിവാനിലം |
 സ ഗന്ധസ്തം മഹാസത്തു -
 ബന്ധൂർബന്ധുമിവോത്തമം || 5.9.20 ||

ഇത ഏഹീത്യുവാചേവ
 തത്ര യത്ര സ രാവണഃ |
 തതസ്താം പ്രസ്ഥിതഃ ശാലാം
 ദദർശ മഹതീം ശിവാം || 5.9.21 ||

രാവണസ്യ മഹാകാന്താം
 കാന്താമിവ വരസ്ത്രിയം |

മണീസോപാനവികൃതാം
ഹേമജാലവിരാജിതാം || 5.9.22 ||

സ്ഫാടികൈരാവൃതതലാം
ദന്താന്തരിതരൂപികാം |
മുക്താവജ്രപ്രവാലൈശ്ച
രൂപ്യചാമീകരൈരപി || 5.9.23 ||

വിഭൂഷിതാം മണിസ്തന്ദൈഃ
സുബഹുസ്തന്ദഭൂഷിതാം |
സമൈര്യജുഭിരത്യുച്ചൈഃ
സമന്താത് സുവിഭൂഷിതൈഃ || 5.9.24 ||

സ്തന്ദൈഃ പക്ഷൈരിവാത്യുച്ചൈ -
ർഭിവം സമ്പ്രസ്ഥിതാമിവ |
മഹത്യാ കുമയാ്സ്തീർണാം
പൃഥിവീലക്ഷണാങ്കയാ || 5.9.25 ||

പൃഥിവീമിവ വിസ്തീർണാം
സരാഷ്ട്രഗൃഹശാലിനീം |
നാദിതാം മത്തവിഹഗൈ -
ർഭിവൃഗന്ധാധിവാസിതാം || 5.9.26 ||

പരാർധ്യാസ്തരണോപേതാം
രക്ഷാ്ധിപനിഷേവിതാം |
ധൂമാമഗുരുധൂപേന
വിമലാം ഹംസപാണ്ഡുരാം || 5.9.27 ||

പത്രപുഷ്പോപഹാരേണ
കൽമാഷീമിവ സുപ്രഭാം |

മനസോ മോദജനനീം

വർണസ്യാപി പ്രസാധിനീം || 5.9.28 ||

താം ശോകനാശിനീം ദിവ്യാം

ശ്രിയഃ സഞ്ജനനീമിവ |

ഇന്ദ്രിയാണീന്ദ്രിയാർഥൈസ്തു

പഞ്ച പഞ്ചഭിരുത്തമൈഃ || 5.9.29 ||

തർപയാമാസ മാതേവ

തദാ രാവണപാലിതാ |

സ്വർഗോഽയം ദേവലോകോഽയ -

മിന്ദ്രസ്യാപി പുരീ ഭവേത് |

സിദ്ധിർവേയം പരാ ഹി സ്യ -

ദിത്യമന്യത മാരുതിഃ || 5.9.30 ||

പ്രധ്യായത ഇവാപശ്യത്

പ്രദീപാംസ്തത്ര കാഞ്ചനാൻ |

ധൂർത്താനിവ മഹാധൂർതൈ -

ർദേവനേന പരാജിതാൻ || 5.9.31 ||

ദീപാനാം ച പ്രകാശേന

തേജസാ രാവണസ്യ ച |

അർചിർഭിർഭൂഷണാനാം ച

പ്രദീപ്തേത്യഭ്യമന്യത || 5.9.32 ||

തതോഽപശ്യത് കുമാസീനം

നാനാവർണാംബരസ്രജം |

സഹസ്രം വരനാരിണാം

നാനാവേഷവിഭൂഷിതം || 5.9.33 ||

പരിവൃത്തേത്ത്രിധരാത്രേ തു
 പാനനിദ്രാവശം ഗതം |
 ക്രീഡിത്ത്വാപരതം രാത്രൗ
 പ്രസുപ്തം ബലവത് തദാ || 5.9.34 ||

തത് പ്രസുപ്തം വിരുരുചേ
 നിഃശബ്ദാന്തരഭൂഷിതം |
 നിഃശബ്ദഹംസഭ്രമരം
 യഥാ പദ്മവനം മഹത് || 5.9.35 ||

താസാം സംവൃതദാന്താനി
 മീലിതാക്ഷീണി മാരുതിഃ |
 അപശ്യത് പദ്മഗന്ധീനി
 വദനാനി സുയോഷിതാം || 5.9.36 ||

പ്രബുദ്ധാനീവ പദ്മാനി
 താസാം ഭൂത്വാ ക്ഷപാക്ഷയേ |
 പുനഃ സംവൃതപത്രാണി
 രാത്രോവിവ ബഭൂസ്തദാ || 5.9.37 ||

ഇമാനി മുഖപദ്മാനി
 നിയതം മത്തഷ്ടപദാഃ |
 അംബുജാനീവ ഫുൽലാനി
 പ്രാർഥയന്തി പുനഃ പുനഃ || 5.9.38 ||

ഇതി വാമന്യത ശ്രീമാ -
 നുപപത്താ മഹാകപിഃ |
 മേനേ ഹി ഗുണതസ്താനി
 സമാനി സലിലോദ്ഭവൈഃ || 5.9.39 ||

സാ തസ്യ ശുശുഭേ ശാലാ
 താഭിഃ സ്ത്രീഭിർവിരാജിതാ |
 ശരഭീവ പ്രസന്നാ ദൃൗ -
 സ്താരാഭിരഭിശോഭിതാ || 5.9.40 ||

സ ച താഭിഃ പരിവൃതഃ
 ശുശുഭേ രാക്ഷസാധിപഃ |
 യഥാ ഹൃദ്യുപതിഃ ശ്രീമാം -
 സ്താരാഭിരിവ സംവൃതഃ || 5.9.41 ||

യാശ്ചവന്തേഽംബരാത് താരാഃ
 പുണ്യശേഷസമാവൃതാഃ |
 ഇമാസ്താഃ സംഗതാഃ കൃത്സ്നാ
 ഇതി മേനേ ഹരിസ്തദാ || 5.9.42 ||

താരാണാമിവ സുവൃക്തം
 മഹതീനാം ശുഭാർചിഷാം |
 പ്രഭാവർണപ്രസാദാശ്ച
 വിരേജുസ്തത്ര യോഷിതാം || 5.9.43 ||

വ്യാവൃത്തകചപീനസ്ര -
 ക്ഷപ്രകീർണവരഭൂഷണാഃ |
 പാനവ്യായാമകാലേഷു
 നിദ്രാപഹതചേതസഃ || 5.9.44 ||

വ്യാവൃത്തതിലകാഃ കാശ്ചിത്
 കാശ്ചിദുദ്ഭ്രാന്തനുപുരാഃ |
 പാർശ്വേ ഗലിതഹാരാശ്ച
 കാശ്ചിത് പരമയോഷിതഃ || 5.9.45 ||

മുക്താഹാരവൃതാശ്ചാന്യഃ
 കാശ്ചിത് പ്രസ്രസ്തവാസസഃ |
 വ്യാവിദ്ധരശനാദാമാഃ
 കിശോരയ ഇവ വാഹിതാഃ || 5.9.46 ||

അകുണ്ഡലധരാശ്ചാന്യഃ
 വിച്ഛിന്നമൃദിതസ്രജഃ |
 ഗജേന്ദ്രമൃദിതാഃ ഫുൽലാ
 ലതാ ഇവ മഹാവനേ || 5.9.47 ||

ചന്ദ്രാംശുകിരണാഭാശ്ച
 ഹാരാഃ കാസാഞ്ചിദുദ്ഗതാഃ |
 ഹംസാ ഇവ ബഭുഃ സുപ്താഃ
 സ്തനമധ്യേഷു യോഷിതാം || 5.9.48 ||

അപരാസാം ച വൈദൂര്യാഃ
 കാദംബാ ഇവ പക്ഷിണഃ |
 ഹേമസൂത്രാണി ചാന്യാസാം
 ചക്രവാകാ ഇവാഭവന് || 5.9.49 ||

ഹംസകാരണ്യവോപേതാ -
 ശ്ചക്രവാകോപശോഭിതാഃ |
 ആപഗാ ഇവ താ രേജു -
 ര്ജഘനൈഃ പുലിനൈരിവ || 5.9.50 ||

കിങ്കിണീജാലസങ്കാശാ -
 സ്താ ഹേമവിപുലാംബുജാഃ |
 ഭാവഗ്രാഹാ യശസ്തീരാഃ
 സുപ്താ നദ്യ ഇവാബഭുഃ || 5.9.51 ||

മൃദുഷ്ഠംഗേഷു കാസാഞ്ചിത്
 കുചാഗ്രേഷു ച സംസ്ഥിതാഃ |
 ബഭ്രുവുർഭൂഷണാനീവ
 ശുഭാ ഭൂഷണരാജയഃ || 5.9.52 ||

അംശുകാന്താശ്ച കാസാഞ്ചി -
 ന്മുഖമാരുതകമ്പിതാഃ |
 ഉപര്യുപരി വക്ത്രാണാം
 വ്യാധൂയന്തേ പുനഃ പുനഃ || 5.9.53 ||

താഃ പതാകാ ഇവോദ്ധുതാഃ
 പത്നീനാം രുചിരപ്രഭാഃ |
 നാനാവർണസുവർണാനാം
 വക്ത്രമുലേഷു രേജിരേ || 5.9.54 ||

വവൽഗുശ്ചാത്ര കാസാഞ്ചിത്
 കുണ്ഡലാനി ശുഭാർചിഷാം |
 മുഖമാരുതസങ്കമ്പൈ -
 ര്മനം മനം ച യോഷിതാം || 5.9.55 ||

ശർകരാസവഗന്ധഃ സ
 പ്രകൃത്യാ സുരഭിഃ സുഖഃ |
 താസാം വദനനിഃശ്വാസഃ
 സിഷേവേ രാവണം തദാ || 5.9.56 ||

രാവണാനനശങ്കാശ്ച
 കാശ്ചിദ് രാവണയോഷിതഃ |
 മുഖാനി ച സപത്നീനാ -
 മുപാജിഘ്രൻ പുനഃ പുനഃ || 5.9.57 ||

അത്യർഥം സകുതമനസോ
 രാവണേ താ വരസ്ത്രിയഃ |
 അന്യതന്ത്രാഃ സപത്നീനാം
 പ്രിയമേവാചരംസ്തദാ || 5.9.58 ||

ബാഹുനുപനിധായാൻയാഃ
 പാരിഹാർയവിഭുഷിതാൻ |
 അംശുകാനി ച രമ്യാണി
 പ്രമദാസ്തത്ര ശിശ്യിരേ || 5.9.59 ||

അൻയാ വക്ഷസി ചാൻയസ്യ -
 സ്തസ്യാഃ കാചിത് പുനർഭുജം |
 അപരാ ത്വജമൻയസ്യ -
 സ്തസ്യാശ്ചാപ്യപരാ കുചൗ || 5.9.60 ||

ഊരുപാർശ്വകടീപൃഷ്ഠ -
 മന്യോൻയസ്യ സമാശ്രിതാഃ |
 പരസ്പരനിവിഷ്ടാംഗേ
 മദസ്നേഹവശാനുഗാഃ || 5.9.61 ||

അന്യോൻയസ്യാംഗസംസ്पर्ശാത്
 പ്രിയമാണാഃ സുമധ്യമാഃ |
 ഏകീകൃതഭുജാഃ സർവാഃ
 സുഷുപുസ്തത്ര യോഷിതഃ || 5.9.62 ||

അന്യോൻയഭുജസുത്രേണ
 സ്ത്രിമാലാ ഗ്രഥിതാ ഹി സാ |
 മാലേവ ഗ്രഥിതാ സുത്രേ
 ശുശുഭേ മത്തഷ്ടപദാ || 5.9.63 ||

ലതാനാം മാധവേ മാസി
 ഫുൽലാനാം വായുസേവനാത് |
 അന്യോന്യമാലാഗ്രമിതം
 സംസക്തകുസുമോച്ചയം || 5.9.64 ||

പ്രതിവേഷ്ടിതസുസ്കന്ധ -
 മന്യോന്യഭ്രമരാകുലം |
 ആസീദ് വനമിവോദ്ധുതം
 സ്ത്രീവനം രാവണസ്യ തത് || 5.9.65 ||

ഉചിതേഷ്വപി സുവൃക്തം
 ന താസാം യോഷിതാം തദാ |
 വിവേകഃ ശക്യ ആധാതും
 ഭൂഷണാംഗാംബരസജാം || 5.9.66 ||

രാവണേ സുഖസംവിഷ്ടേ
 താഃ സ്ത്രീയോ വിവിധപ്രഭാഃ |
 ജ്വലന്തഃ കാഞ്ചനാ ദീപാഃ
 പ്രേക്ഷന്തോ നിമിഷാ ഇവ || 5.9.67 ||

രാജർഷിവിപ്രദൈത്യാനാം
 ഗന്ധർവാണാം ച യോഷിതഃ |
 രക്ഷസാം ചാഭവൻ കന്യാ -
 സ്തസ്യ കാമവശംഗതാഃ || 5.9.68 ||

യുദ്ധകാമേന താഃ സർവാ
 രാവണേന ഹൃതാഃ സ്ത്രീയഃ |
 സമദാ മദനേനൈവ
 മോഹിതാഃ കാശ്ചിദാഗതാഃ || 5.9.69 ||

ന തത്ര കാശ്ചിത് പ്രഥദാഃ പ്രസഹ്യ
 വീര്യോപപന്നേന ഗുണേന ലബ്ധാഃ |
 ന ചാന്യകാമാപി ന ചാന്യപൂർവാ
 വിനാ വരാർഹാം ജനകാത്മജാം തു || 5.9.70 ||

ന ചാകുലീനാ ന ച ഹീനരുപാ
 നാദക്ഷിണാ നാനുപചാരയുക്താ |
 ഭാർയാഭവത് തസ്യ ന ഹീനസത്ത്വാ
 ന ചാപി കാന്തസ്യ ന കാമനീയാ || 5.9.71 ||

ബഭൂവ ബുദ്ധിസ്തു ഹരീശ്വരസ്യ
 യദീദ്യശീ രാഘവധർമപത്നീ |
 ഇമാ മഹാരാക്ഷസരാജഭാർയാഃ
 സുജാതമസ്യേതി ഹി സാധുബുദ്ധേഃ || 5.9.72 ||

പുനശ്ച സോഽചിന്തയദാത്തരുപോ
 ധ്രുവം വിശിഷ്ടാ ഗുണതോ ഹി സീതാ |
 അമായമസ്യാം കൃതവാൻ മഹാത്മാ
 ലങ്കേശ്വരഃ കഷ്ടമനാർയകർമ || 5.9.73 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ നവമഃ സർഗഃ ||